

Rädda EMS!

Orosförklaring med anledning av Musikverkets framskridna planer på att slå samman EMS med Musikplattformen

BARA NÅGRA DAGAR innan detta nummer av Nutida Musik skall gå i tryck nås redaktionen av nyheten att Musikverket undersöker möjligheterna att skyndsamt slå samman två vitt skilda verksamheter som vilar under myndighetens försorg: Elektronmusikstudion (EMS) och Musikplattformen.

EMS ÄR EN INTERNATIONELLT ryktbar och världsunik verksamhet som både fungerar som gästresidens för tonsättare och ljudkonstnärer, och som uppskattad arbetsplats för landets professionellt verksamma inom fältet. EMS driver även en ständigt fullbokad utbildningsverksamhet samt fungerar som teknikresurs främst för de delar av det fria musiklivet som ägnar sig åt elektronisk musik och ljudkonst. Den som kan sin historia och besitter en någorlunda välorienterad internationell utblick, vet att inget annat land i världen erbjuder det Sverige och Stockholm har i och med EMS – en möjlighet att arbeta konstnärligt, dessutom utan motkrav på ekonomiska incitament. Rent fysiskt och praktiskt är EMS ett ställe som består av sex tekniskt sett högt kvalificerade studior för elektronisk och elektroakustisk musik och ljudkonst, ett dörrlöst kombinerat läsrum/bibliotek, ett konferensrum och några få kontorsrum med oftast öppna dörrar ut mot ett samlingsrum där tonsättare kan sitta och ta en kaffe mellan passen i studion. Det här är en utpräglat konstnärlig miljö, och en instans som behöver en konstnärligt kvalificerad ledning.

Musikplattformen är någonting

fundamentalt annorlunda: en administrativ enhet som organiserar ansökningsomgångar, handlägger ansökningar, beslutar om vilka ansökningar som beviljas pengar för sina projekt. Man administrerar återrapporteringar, håller möten, organiserar informationsträffar och så vidare. Det är inte en konstnärlig verksamhet. Den har ingen särskild koppling till just ljudkonst och elektronmusik. Det handlar om att bevilja pengar eller ej, till *hela* det fria musiklivet, i hela landet.

Det här handlar alltså om att slå samman två instanser som inte har någonting gemensamt. Bara idén är obegriplig. Men Nutida Musik har begärt ut samtliga diarieförda dokument som berör frågan, från Musikverket – som de offentliga handlingar de är – och i protokollet från ledningsgruppens möte den 27:e september står det så här:

En arbetsgrupp inom ledningsgruppen har gått igenom alternativ och konsekvenser av en sammanslagning och beslut har tagits om inriktningen framåt: en avdelning med två enheter. EMS och Musikplattformen ska fortsätta att bedriva sina respektive verksamheter enligt Musikverkets uppdrag med målet att två små avdelningar ska bli starkare tillsammans. Viktiga aspekter i förändringen är bland annat arbetsmiljö, säkerhet och att underlätta tillämpning av Musikverkets rutiner och regelverk. Arbetet går nu vidare med riskanalys tillsammans med fack, skyddsombud och medarbetarna på de berörda avdelningarna.

Full fart framåt alltså, ser det ut som. Elektronmusikstudion som startades 1964 på initiativ av bland andra Karl Birger Blomdahl och som sedan dess varit ett starkt centrum för elektronisk och elektroakustisk musik och ljudkonst, verkar stå inför vad som liknar ett byråkratiskt lustmord – försävt det inte handlar om ren ekonomi: att täcka upp för brister som förorsakats på helt andra håll i verksamheten.

Redan 2017 uttryckte bland andra Kungl. Musikaliska Akademiens ständige sekreterare Fredrik Wetterquist sin oro för hur Musikverkets ekonomiska underskott – som orsakats av Scenkonstmuseets minusresultat på närmare 5 miljoner kronor (varav 2,8 miljoner utgjordes av ett skadestånd till en tidigare restaurangägare) – skulle komma att påverka situationen för EMS och Musik- och Teaterbiblioteket. (»Vi behöver resurser för att rädda hotat kulturarv«, SvD, 28 maj 2017.) Då svarade Musikverkets vikarierande generaldirektör Gerhard Kunosson i ett mail till Kulturnytt i P1 att underskottet bara berörde Scenkonstmuseet samt att övrig verksamhet inom Musikverket inte skulle påverkas: »Vi håller underskottet inom Scenkonstmuseet och tar i årets budgetprocess höjd för att minska kostnader och anpassa dem till den volym museets verksamhet har.« Kunosson skrev vidare att man räknade med att kunna få in pengar genom att bland annat hyra ut lokaler som finns i Scenkonstmuseets hus och som inte tidigare varit i uthyrningsbart skick (SR, 12 oktober 2017). Kunossons ut-

talande kan tolkas på två sätt: antingen menade han inte vad han sa om att andra delar av inom verksamheten inte skulle beröras av Scenkonstmuseets havererade ekonomi, eller så har sammanslagningen andra bevekelsegrunder. Argumenten för dessa vore i så fall intressanta att höra, med tanke på all kritik, interna protester och initierade avrådanden som planerna på sammanslagning mötts av.

Det är också uppseendeväckande hur bråttom det verkar vara med hanteringen av denna föreslagna sammanslagning, trots att det är oklart om ordinarie generaldirektör Stina Westerberg ska fortsätta eller ej. Westerberg tog timeout i april 2017, och dömdes i oktober 2018 för mutbrott och tagande av muta i Hovrätten (vilket förväntas överklagas till HD). Det är Westerberg som ytterst bär ansvaret för idén om denna illa genomtänkta sammanslagning. Om man följer hennes verksamhet några år tillbaka i tiden, framträder vad som verkar vara en förkärlek för nedläggningar och besparingar på det konstmusikaliska fältet. Inte minst från tiden som VD på Svensk Musik som under hennes ledning kom att reduceras från välfinansierad konstmusikinstans (förlag, skivutgivning och promotion) till ett minimum – medan lejonparten av pengarna slussades över till den allmänt ganska okända Stim:s Promotionsnämnd, (som i sin tur, inom kort, inte heller kommer att finnas kvar). Musikverket har under Westerbergs ledning också varit föremål för kritik sedan starten 2011, och har kantats av återkommande varsel om olika typer av fatala besparingsåtgärder.

Vi på Nutida Musik kommer att göra vad vi kan för att få svar på hur ledningen menar att Musikplattformen och EMS skulle kunna bli »starkare tillsammans«. Vi vill också gärna ha svar på hur Musikverket anser sig kunna lösa problematik som gäller »arbetsmiljö, säkerhet och att underlätta tillämpning av Musikverkets rutiner och regelverk.« genom att kvadda EMS.

Nutida Musik kommer att fortsätta att bevaka händelseförloppet – följ oss gärna på vår hemsida och på Facebook i väntan på nästa nummer av Nutida Musik. Vi återkommer med vidare rapportering om denna oroande utveckling.

Susanne Skog och
Magnus Bunnskog